

Naročnina: doma na skri-
pni naslov mesečno 2 D.,
na posameznoga 2 Din.
50 par.

V inozemstvo mesečno
6 Din. Z M. Listom, M.
Ogračkom i kalendarom
letno 100 Din.

Plačati se mora bar me-
sečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:
cela stran 800 Din., pol
strani 400 Din., i tak niže.
„Poslano“ i med tekstem
vsaka reč 2 Din. Mali
oglasi do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Zlata rosa.

Samo mala deca verje, ka sta si
brata sreča i bogatstvo.

Poznamo kraje v našoj širšoj
domovini, v Dravskoj banovini, šteri
so duga desetletja meli den za dne-
vom zlato roso. Moški so hodili po
sveti, — edni so odavali cukercčke,
drugi štofe, tretji so tržili z južnim
sadom, — meli so družine, od štere
so trije moški hodili od hiše do hiše
i odavali rešeta, žlice, leseno robo. Ti
mali tržci so nabirali den za dnevom
zlato roso i jo nosili v obliki punih
bankašov na dom. Na kratko pove-
dano kšeftarija je dobro plačala, doma
je raslo bogastvo. Zlata rosa je p.i-
našala k hiši peneze, srebro i zlato,
ali vse kaže: *v kakšoj meri je naraslo
bogastvo, gospodarska moč doma, v
takšoj meri je bežala sreča izpod do-
mače strehe.*

Zakaj?

Moški, šteri so letali za lejkim
zaslužkom, so se pokvarili do dna
srca. Naj najprej nišče ne misli, ka je
trštvo od hiše do hiše lejko opravilo.
Ne. Sramežlivi človek s takšov kŕp-
čijov težko spravi vkŕper na den kakši
dinarček. Mislimo samo na — tudi v
Slovenskoj krajini poznane rešetare. Ko-
maj stopi na dvorišče, se že zakadi v
njega domači pes, ga oblaja na vse strani,
najrajši bi ga slekeo. Če je mož bo-
ječ, se vrti okoli svojega težkoga to-
vora, maha, mlati s palicov, samo da
bi se obrano napadalca. I domači?
Oni se smejejo, prestrašeni rešetar je
na dvorišči najfalejši cirkus. Nikaj ne
košta. Ta stalna borba s psi spremeni
večino takših prekŕpčevalcov v — si-
rovine. V palico si zatakne dugi cvek,
s tem se brani: nevsmileno se brani.
Če ga ne vidijo domači, nevsmileno
porine z železom okovano palico psovi
med rebra. Ali: psovi nastavi med
latami ograje nabrušeni nož, naj ga
grize.

... Pravimo, ka je srečno prišeo
prekŕpčevalec do dver. Mislite, ka je
že na varnom? Ne, ve so največkrat
dveri zaklenjena. Potrka ednok, dva-
krat, desetkrat i samo te njemi odpre
odludna domača dekla dveri. Mislite,
ka ga pusti prek domačega praga? Ne.
Sirovo njemi vrže pod nos: „Nikaj ne
kŕpimo, beži dale!“ Tak misli i tak
pravi dekla, naš tržec pa ma druge
misli. On ma blago, štero pritiska na
pleča, ma bankaš, šteri bi rad obimao
srebro, drobiž. Tržec se ne da zlepa
pregnati. Nego porine v odprtino, če
je potrebno, pritisne tudi na dveri i
stopi v sobo. Vse ga začudeno, skoro
neprijateljsko gleda. Če je količkaj pa-
meten, lejko sprevidi, ka ga nišče ne
mara, ka ga majo za vsiljavca. Naš
domači tržec to vse vtekne v žep,
smeje se i misli: delajte, kaj vam je
vola, samo da jaz nekaj zaslužim. Boj
na dvorišči s psom ga je že potisno
na pot, po šteroj hodijo nevsmiljeni
ljudje, neprijatelj sprejem v hiši pa ga
goni med — nesramne. Vsem ponavlja,
ka nikaj ne nūcajo, ka nikaj ne kŕp-
pijo. To našega tržca ne gene. On
nesramno razklada svoje blago, je hvali,
ponūja, če je potrebno tudi laže, samo,
ka bi nekaj odao, ka bi nekaj zaslužio.

Včasih se zgodi, ka zablodi takši
kšeftar med dobrosrčne ljudi, šteri
njemi verjejo. Lepi sprejem ga ne gene,
on je že topi za takše cvetke človeče
dūše. Dobroto spremeni v hasek sebi
i v škodo domačim. Nikaj, ali mala-
vedno blago njim da za veliko plačilo.
Kda drugoč pride, mislite, ka se ogne
te hiže? Bog ne daj: vaje nasilnoga,
dostokrat nesramnoga nastopa: laže.
Zataji, ka je bio že kda sveta v toj
hiši i ga nikaj ne moti, če njemi ne
verjejo. Greh se drži skoro vsakoga
dinarčka, šteri se skrjuje v njegovoj
žepki, ali dinarčki se itak nabirajo i na-
punijo bankaš.

Rous Matija:

Kmečko nasledstvo.

Pravno, to je po zakoni, mamo
dnes v glavnom dve vrsti zemliške
lastnine: ali je poglavar družine sam
lastnik zemle i lejko z njov razpolaga,
jo zaduži i oda, ne da bi pitao za do-
volenje svoje družine. To je *indivi-
dualna, osebna zemliška lastnina*. Ali
pa je lastnik zemle *vsa družina*. Poglavar
družine je nemre odati, niti jo za-
dužiti, če to ne dovolijo vsi člani druž-
žine. To je *kolektivna, skupna zemliška
lastnina*.

I. Individualna zemliška lastnina.

Na podlagi individualne zemliške
lastnine je zakonodajstvo razdeljeno v
dve smeri: edno zakonodajstvo je iz-
delano na podlagi rimskoga prava, a
drugo na podlagi nemškoga prava.

a) Individualna zemliška last- nina na podlagi rimskoga prava.

Kakti odpor proti cehom, šteri
so v srednjem veki uravnavali vse go-
spodarstvo, šteri so določali število
majstrov v razni obrtaj, kelko izdelkov
lejko obrtnik izdelala i gde mora te
svoje izdelke odavati; nadale kakti
odpor proti grofom i veleposestnikom,
šteri so bili lastniki skoro vse zemle,
se je v 19 stoletji nastavo v gospodar-
stvi novi navuk, šteroga zavemo go-
spodarski *liberalizem*. Liberalizem je
zahteval popolno gospodarsko svo-
bodo, svobodo obrti, trgovine, i tek-
movanja. Vsakši je v gospodarstvu le-
ko delao, ka je šteo. Vsakši je lahko
postao obrtnik i trgovec, ar je libera-
lizem odpravil cehe, šteri so prle do-
ločali število majstrov. Liberalizem je
prineseo tudi zemliško odvezo. Kmetje
so postanoli sami lastniki zemle, štero
so obdelavali. Do 1848 l. je kmet ne
bio lastnik zemle, nego samo upravi-
teo i družinski gospodar, šteri je čuvao
dom i zemlo izročao svojim nasled-
nikom. Zemlo je ne smeo svobodno
odavati i razdeliti. Živo je na njoj od
roda do roda i bio zvezan z njov.
Gospodarski liberalizem pa je napravio
kmeta za neomejenega lastnika zemle,
a zemlo je napravio za individualno
lastnino, za navadno premičnino, ki se
lahko oda i razdeli. Zemla je postala
predmet trgovine kak drugi in-
dustrijski izdelki. Pitanje nasledstva
zemle, štero je zdaj postalo važno,
je liberalizem tak rešo, da je obč
državljanski zakonik bio izdelan na
podlagi rimskoga prava, po šterom
se je vse premično i nepremično
imanje starišov razdelilo na telko de-
lov, kelko je bilo dece i to ne samo
po vrednosti, nego tudi v naravi. Tak
se po očinoj smrti vse imanje, grŕnt,
njive, ogradi i vse premičnine razdeli
na telko delov, kelko je dece. Vsakše
dete dobi vednaki del.

Te način nasledstva ma svoje
dobre i slabe strani. Dobre strani so
v glavnom sledeče: Vsakše dete dobi
svoj del. Čiravno je te deo mali, itak

Po kŕpčijskoj poti se vrne takši
človek na dom.

Doma ga čaka zemla, tam ga
čaka štala, v štali živina.

Vse to je za kšeftara — tūje. Delo
na poli, v štali, okoli živine se ne
opravi brez potrpenja. Tam sirovi
nastop, nesramnost, laž, prazna pri-
sega ne opravijo dosta. Kšeftar pa je
vaje takšega dela. Pole, hlev, živino
prepusti domačim, največkrat ženi,
nedoraslog dečici. Delao ne bi, ali palera
bi že špilao vsakokrat. I Bog ne daj,
ka bi njemi žena kaj proti povedala.
Tak ravna z njov, kak z zaprekami na
tihinskom dvorišči, je prava sirovina.
Delati nešče, ne more, odvado se
delo. Kam bi se dao, da bi skrajšao
čas? V domačo oštarijo. Tam je lūšno...
Tam so že drugi, njemi spodobni ptiči,
s temi ma veliko prijateljstvo, tem raz-
laga svoje junaštvo.

je njegov. Marlivo dela, da kem več
pripove na toj svojoj zemli. Ne je od-
visen od nikoga. Lehko se zaduži, če
vidi, ka je potrebno, lahko zemlo oda
si indri več kŕpi. S svojoj družinov
žive siromaško, a itak zadovolno na
svojoj zemli.

A vnoge so tudi slabe strani toga
načina nasledstva.

1. Zemla se deli na vnogo mali
delov i s tem se mnogo menje pridela.
Poglednimo n. pr. ednoga kmeta, ki ma
hižo i 4 krave, s šterimi lahko vse
delo opravi. Te kmet ma 5 dece. Po
njegovoj smrti se imanje razdeli na 5
delov. Vsakši sin, kda se oženi, potre-
buje hišo. Potrebjuje tudi bar 2 kravi,
da lahko opravla delo. Vsakši potre-
buje plŕg, brano i orodje. Prle je bila
na imanji edna hiša, 4 krave, eden
plŕg i brana, zdaj pa je na tom raz-
deljenom imanji 5 hiš, 10 krav, 5 plŕ-
gov i bran. I kelko odide penez v te
nove hiše, orodja, kelko več krave po-
jejo. Jasno je, ka vsej tej pet vertov
menje dobi čistoga pova z zemle, kak
pa če bi vsej 5 bilo skupno s svojimi
družinami pri ednoj hiši.

2. Poznam slučaj, kde je edna
družina ednoga sina duga leta hranila
i skrbela za umobolno mater. Kelko
je bilo z njimi nevole, skrbi i stroškov,
to samo ta družina lahko pove. A po
materinoj smrti so drugi sinovi, šteri
so jo prle niti gledat ne prišli, zahte-
vali vednaki deo materinoga imanja
kak on, ki je hrano iskrbo duga leta
za njo. Vsakši vidi veliko krivico, ki
jo je pretrpo te sin. Pitanje je, ali je
pravično, da na priliko hči, štera se
je oženila i je že mogoče 20 do 30
let nikaj ne delala na očinog imanji,
po njegovoj smrti terja ravno takši
deo, kak sin, šteri se je 20 let man-
trao na očinoj zemli i s svojimi žŕli
povekšao očino vrednost.

Po občem državljanskem zakoni-
ku ma na to pravico, če je oča s
testamentom ne inači odločo.

3. Te način nasledstva povzroči
tudi razmetanost zemle. Kmet ma n. pr.
10 plŕgov zemle i to v 20 pa ešče več
mestaj. Za obdelavanje teh malih de-
lov trbe dosta več časa, kak če se
zemla nahaja skupno v vekših falataj.
Ta razmetanost zemle zahteva tudi
vnogo mej. Znamo pa, da na meji
nikaj ne zraste i da malo zraste v raz-
gonji poleg meje. Gotovo je, da meja
zavzeme bar pou metra zemle v širino,
štera se nemre obdelati. Pri dnešnjem
pomenjkanji zemle je to velki kvar.

4. Na tej mali falačkaj zemle se
nemre napredno gospodariti. Po ne-
prestanog delitvi dobi vsakši tak malo,
da se njemi ne splača nikši stroj. Včas
dobi vsakše dete tak malo zemle, da
ga nemre preživlati. Poglavar družine
te navadno odide v tŕjino, da si kaj
prislŕži i povekša svoje imanje, zemlo
pa doma obdelujejo mladoletna deca

„Tak sem babo namlato...“ pri-
povedavle eden pri punojkupici. Drugi
pa misli: „*Tak bom jo tudi jaz na-
mlato...*“ Da, mamo kraje v našoj
banovini, ge je junaštvo, če mož na-
bije, namlata ženo, dečico, celo druž-
žino. Tak daleč spravi ljudi letanje za
zlatov rosov, za bogatstvom.

Nikelko mesecov že prebije takši
moški doma, ali dale ne strpi. Žene
ga pokvarjena krv v tŕjino. Vsaka nova
pot ga samo kvari, sirovost njegove
dūše i srca samo raste: sreča pa be-
ži... beži... Znamo za takše hiše,
kama se niti ne vrne.

... Lepše je tam, ge izostane
zlata rosa.

Kmet na Štajerskom ne hodi ta
po sveti. Doma orje, seja, kopa, dvori
živini v štali, skrbi za gorice. Okoli
njega se gible, dela na svoj način
vekša ali menša čupora dečice. Doma

i žena. Te način razkosavanje zemle
rodi kmečke proletarce, sirmake, šteri
so ne tovarniški delavci niti poledelci.

b) Med najvažnejše zakonske
uredbe proti tem slabim posledicam,
štere prinese te način nasledstva, spada
nemški način nasledstva, tak zvani
„*linerbeurecht*“.

Po vsoj nemškoj državi i trŕdi v
vnogih drugih državah je v navadi
„*linerbeurecht*“, po šterom samo edno
dete podeduje zemlo. Po očinoj smrti
eden sin, šteroga oča določi, prevze-
me vse imanje nerazdeljeno, a bratom
i sestram izplača delež, šteri ne znaša
telko, kak bi znašala vrednost dela,
šteroga bi dobo, če bi se imanje raz-
delilo na vednake dele med deco. Kda
sin, šteri prevzeme očino imanje, iz-
plača vse brate i sestre, te postane
edini lastnik celoga očinoga imanja i
to imanje znova dobi eden njegov sin
nerazdeljeno. Te način nasledstva je pri
nas samo v nešternih krajaj v narodi.

Zagovorniki toga načina nasled-
stva povdarjajo sledeče dobre strani:

1. Vse imanje ostane skoz duga
leta nerazdeljeno. Vrednost zemle vsik-
dar raste, ar vsakši gospodar pobouša
to svojo zemlo, Močvirja izsuši, dnike
zavoz i brege poravnja. Takše neraz-
deljeno imanje je tudi bole spodobno
za napredno gospodarstvo. Gospodar-
ski stroji se bole splačajo. Tudi mej
je menje.

2. Tistoga, šteri prevzeme imanje,
navadno oča že naprej določi. Zato
se te z veseljom posveti toj zemli. Od
mlada se vči vsega, ka de potrebŕvao
kak bodoči gospodar. Tudi gospodar-
ske šole lahko zvrši, ar zna, da ga
doma čaka gospodarstvo, štero zahteva
dosta znanja. Druga deca že vnaprej
znajo, ka nedo gospodarje na toj zemli,
zato se že za mlada odločijo za druge
poklice. Edni se primejo obrti, drugi
ido v druge šole. Vsa ta deca majo
pravico, da se šolajo z očinoga ima-
nja, samo ti stroški šolanja ne smejo
biti prevelki. I tak postanajo tej kmečki
sinovi dobri obrtniki, trgovci, indust-
rijski delavci itd. i se vsi pošteno
preživlajo.

Istina, lepo je gledati velka po-
sestva, kak so na priliko pri nas na
Štajerskom, gde je tudi v narodi te
način nasledstva. Liki, če malo bole
premislimo, vidimo, da te način ma
vnogo več slabih, nego dobri strani.

1. V prvij vrsti je nepravilno,
ka edno dete dobi vse očino imanje,
drugoj deci pa se izplača samo kakši
mali deo.

2. Dnesden je nemogoče, da bi
lahko eden sin v penezaj izplačao
druge brate i sestre, ar penez kmet
nema. Na posodo je tudi ne dobi. Pa
če bi je tudi dobo, bi se mogeo tak
zadužiti, da bi se žmetno izkopao iz
dugov.

(Dale.)

opravla delo vertinja. Vsikdar so eden
drugomi pred očmi, pomagajo si, lŕ-
bijo se. Bankaš je ne pun, to je isti-
na, ali družina je kak lepi venec iz
dišečih rož, trdno stoji mož pri ženi,
oča i mati poleg svoje male dečice,
dečica lŕbi stariše, rada pomaga pri
deli. „Zlate rose“ ne pri takšoj kmet-
skoj hiši, ali joča, svaje, popivanja,
sirovoga preklinjanja tudi ne.

Ništerni mislijo: mati sreče je
penez, bogatstvo. Motijo se. *Mati sreče
je zavest dobro opravljenoga dela*, po-
sebnost te, če je bilo to delo opravljeno
z lŕbečim srcem. Če oča zato dela,
ar lŕbi družinico, šteri je te voditeo,
če dečica tudi dela srečna i vesela, ar
lŕbi oča i mater, ar bi rada pomagala
skrbnomi ajteki, te je sreča doma, te
je boži blagoslov pod domačov strehov.
Zlata rosa je dostokrat slana, štera
spomori nežne cvetlice sreče i lŕbezni.

NEDELA

prva predpostna.

Berilo iz pisma svetoga apostola Pavla Korinčanom. Bratje! Ali ne vete, da tisti, ki v drkališči bežijo, vsi bežijo pa samo eden dobi nagrado? Tak bežite, da jo dosegnete. Vsakšni pa, šteri tekmuje, se zdrži vsega: oni, da sprimejo minlivi venec, mi pa neminlivoga. Jaz teda tak bežim, ne kak na slepo; se tak borim, ne kak bi mahao po zraki; nego zatiram svoje telo i ga devlem v robstvo, da gda evangelij oznanim drugim, sam ne bi bio zavrženi. Neščem najmre, bratje, da vi nebi znali, da so bili naši očevje vsi pod oblakom i so šli vsi skoz morje i so bili vsi na Mozeša kršeni v oblaki i morji; da so vsi jeli isto duhovno jed i vsi pili isto duhovno pijačo; pili so najmre iz duhovne pečine, ki jih je sprevajala, pečina pa je bio Kristuš. Ali večina od njih Bogi ne bila po voli.

Evangelij (Mataj 20). Tisti čas je Jezuš povedao vučenikom to priliko: Nebeško kraljestvo je spodobno hišnomi gospodarji, ki je šo zajtra zaran najemat delavce za svoje gorice. Pogodo se je z delavci po denari na den i jih poslao v gorice. I šo je vó okoli tretje vóre i vido druge na trgi stati brez dela. Tudi tem je pravo: „Idite šče vi v gorice, i ka bo prav, vam dam.“ I šo šli. Okoli šeste i devete vóre je pali šo i včino ravnotak. Gda je šo okoli edenajste, je najšeo druge, da so postapali, i jim je pravo: „Ka stojite tu ves den brez dela?“ Odgovorijo njemi: „Nišče nas ne pogodo.“ Pravi jim: „Idite tudi vi v gorice!“ Gda se je pa zvečerilo, pravi gospodar goric svojimi oskrbniki: „Pozovi delavce i jim daj plačilo, začenši od poslednjih do prvih!“ Pristopili so teda tisti, ki so prišli okoli edenajste vóre, i dobili so vsakšni po denari. Gda so prišli prvi, so mislili, da dobio več; pa tudi tej so sprijali vsakšni po denari. I gda so sprijali, so začnoli mrmrati nad hišnim gospodarom i so pravili: „Le tej poslednji so delali edno vóro, pa si jih zvednačo z nami, ki smo prenašali žmečavo dneva i vročino.“ On je pa odgovoro ednomi od njih: „Prijaete, ne delam ti krivice; ali si se ne po denarh z mečov pogodo? Vzemite, ka je tvoje i idi! Ščem pa tudi poslednjim dati kak tebi. Ali ne smem včiniti s svojim, ka ščem? Ali je tvoje oko hūdobno, ar sem jaz dober?“ Tak bodo poslednji prvi i prvi poslednji. Zakaj dosta je pozvanih, a malo odebranih.

„Ite tudi vi v moje gorice pa vam bom dao kelko vam bo šlo.“

Delavci, od šterih nam guči sv. Evangelij, so dobili obečano plačilo. Verno so slūžili svojimi gospodarji, zato njim je vse dao. Te pošteni gospodar je Bog, ki je svojim slūžabnikom obečao obilno plačilo pa jo tudi šče dati. Falaček krūha lačnomi, kupica vode žednomi, to so male reči, pa itak ne ostanejo brez plačila. Sam Bog nam je to povedao. On je pa istinski. Če za dobrim tyojim delom ne pride plačilo včasik, potrpi nekoliko časa. Vidiš, ka so tudi evangelski delavci do večera čakali na svoje plačilo. Te večer za tebe pride, gda se ti odprejo vrata večnosti. Ne v tom življenji, nego tam gori boš dobio pravo plačilo za breme i vročino dneva. Tū je komaj setva, tam de žetva.

Da boš pa Kristušovih oblūb vreden pa obečanoga plačila deležen, moreš rad i z veselim scrom prijeti za delo v njegovih goricaj. Či idemo v cerkev ali na delo, či molimo ali delamo, vse včiniimo iz lūbezni do Boga. Vej delamo za pridečo življenje i Bog ne ostane dužen nikomi. Kelko se mantraš, ka svojo družino preživeš. Rano sunce te že na njivi najde i gda ide za gore, si ti ešče na deli. Noso si breme i vročino dneva pa či si pri tom bio vdani v božo volo, tudi te, gda je ne vse tak obrodilo kak bi rad, veseli se hladnoga večera, ar hižni gospodar že deli obilno plačilo. Pa ti siromaški rokodelc! Marljivo delaš od zore do mraka, da maš velike žule na rokah. Či delaš z veseljom pa večkrat med dnevom misliš na svojega Stvarnika, ki ti je dao zdrave roke i moč za delo, tudi za tebe pride hladen večer življenja, da si odpočiješ pa dobiš zasluženo plačilo. Pa vidva, bogaboječi hlapec i dekla! Celi den se ubijaš i z velikim trūdom si slūžiš svoj krūhek, pa si itak veseli in se izročas Tistomi, ki tudi na drobne fitiče pod nebom i na rožice na travniki ne pozabi. Ka naj povem tebi, bogaboječa in sramežliiva deklica? Zavolo svoje pobožnosti i nedužnosti znabiti od drugih dekeo trpiš zasramovanje, pa si ven-

Dom, šola in učitelj.

V predzadnji številki „Novin“ smo obljubili, da bomo nadaljevali svoje razmišljanje o vzgoji otrok in o vzgojnih sredstvih. Iz prijaznosti g. urednika bomo danes govorili o drugem važnem vzgajališču — o šoli.

II. Šola.

Šola je drugi dom otroka. Zato moramo ta dom napraviti prijetnega, da se bo mlado bitje v novem krogu dobro počutilo, kjer bo učitelj nadomeščal roditelje. Otrok ne sme opaziti, da je prišel iz domačega veselega kroga v drugi svet.

Kakor domača vzgoja, tako tudi šolska — seveda v večji meri — ima dvojni cilj: 1. da v otroku razvija in utrdi dobre lastnosti in zatre slabe in s tem usposobi mlado bitje za poznejše pošteno življenje; 2. da krepí njegovo telo. Kako se dosežeta ta dva cilja, je odvisno od učitelja — posameznika in od učiteljev, ki pridejo tukaj v poštev. Ne mislimo pa, da je današnja šola vsemogočna in da bi delala čudeže. Varali bi se! Tudi pri šolski vzgoji obstojajo ovire, ki so deloma v učitelju samem, deloma pa stojijo izven njega. Tukaj ne bom našteval one pomanjkljivosti, ki so v učitelju, ker se jih ne more generalizirati, so pač individualni pojavi, ki spadajo v razsojo višjih šolskih oblastev. *Veljati pa mora: Učitelj-vzgojitelj, kateremu je izročen tako drag zaklad, kakor je otrok, mora biti popoln človek, se mora zavedati svoje odgovornosti pred Bogom in človekom.*

Politični pregled.

Domači.

Premestitve učiteljstva, štere so bile v zadnjem času v Belgradi podpisane, so močno razburile naše takzване „napredne kroge“. Po ništernih krajaj ščejo tej gospodje ljudem dopovedati, da bo mela država veliko škodo od toga, če bodo ništerni učitelje premeščeni. Mi samo telko znamo, da bi bilo jako potrebno i jako dobro, če bi se v našoj krajini ešče nekoliko učiteljskih mest spremenilo. Na žalost moremo povedati, da so se v zadnji dobi diktature, vnoči gospodje učitelje i tudi gospodične učiteljice, jako spozabili s toga, ka je pravzaprav njihova prava dužnost. Če so se zdaj kakše premestitve zvršile, se je to zgodilo samo iz vzrokov, da se ništerni gospodje, šteri so med domačimi gratali nemogoči, odstranijo s tistoga kraja, ali pa, da se ništernim drugim, šteri so bili po krivici preganjani, popravijo od prvejših režimov včinjene krivice. Na novo se je nikomi ne krivica včinila. Čudno je samo to, da so tej, takzvani „napredni krogi“ v tistom času, gda so bili najhūjše preganjeni naši pošteni slovenski učitelje, niti reči ne meli za njihovo obrambo.

Proti neslovenskim šolskim knjigam. V Belgradi so te, gda so ešče diktatorske pa centralistične vlade na vso sapo podpirali naši demokratje, napravili zakon, po šterom naj bi se zednačile vse šolske knjige v celoj državi i bi se tudi vse te knjige samo v Belgradi tiskale i iz Belgrada naročale. Na te način bi meli mi po naših šolah čudno mešanico srbsko-hrvatsko-slovenskoga jezika, poleg toga pa drage i malovredne knjige. Proti toj belgrajskoj zamisli so ostro nastopila v Sloveniji vsa slovenska kulturna društva pa tudi trgovci i tiskarnarji. Spomenico, štero so poslali v Belgrad, so podpisali vsi, samo „Zveza kulturnih društev“ ne. To je najmre zveza vsej demokratskih prosvetnih društev,

dar vesela i vdana v volo božo. Glej, skoro pride Jezus, tvoj zaročnik, pa ti prinese deviško korono, štera nigdar ne ovejne.

Ostanimo verni i stanovitni v službi do Boga. V denešnjem Evangelijumi vidimo, ka Bog ne gleda toliko na to, kak dugo što dela, niti na to, koliko napravi, nego na to, kak dela, či verno, vdano i stanovitno dela. Odvisno je od nas.

I. Kljub temu, da pri šolski vzgoji postopa dober učitelj po vzgojni metodi, vendar ne more doseči v popolni meri pravi cilj, ker ovirajo njegovo delo in spravljajo na stran pota vplivi, katerih bi se morala šola brezpogojno otresti. Mislimo samo na ono razpašeno razvado v naši državi, ko se je moral učitelj-vzgojitelj vpreči v voz kake politične skupine in postati nekak politikum. Taka dejanja so povzročala razpoloženja, ki ni so bila v hasek šolske vzgoje. Zato ne morem zadosti naglašati: Pustite učitelja pri miru, naj neovirano vrši svojo delo v korist naroda. Učitelj naj bo učitelj in naj se ne uporablja za kovanje političnega kapitala, kakor se je to dogajalo.

Zapreka, ki ovira tudi šolsko vzgojo, je, da morajo naše uboge občine vzdrževati šole, plačevati stanarino in dajati kurivo učiteljstvu, kar povzroča čisto razumljivo nerazpoloženje ljudstva do šolskega dela, sploh do šole. Ta zapreka bi se dala odstraniti, ako bi država prevzela te dajatve.

Slabo vpliva na vzgojo šolske mladine, da večina šol ne odgovarja ne pedagoškim in ne higijenskim zahtevam.

II. Ovira dobre šolske vzgoje, katero zagrešijo starši, je ta, da se premalo brigajo za dober šolski obisk svojih otrok; pregostokrat zadržijo doma otroka brez vsakega važnejšega vzroka.

Ne malo slabo vpliva na šolo-obveznega otroka tista splošna slaba razvada, da starši oz. odrasli v navzočnosti učenca razpravljajo o osebah,

ki so določene in imajo nalogo za vzgojo.

Za vzgojne uspehe, ki izvirajo iz nedostatkov, ki sem jih dosedaj naštel, nemore biti učiteljstvo odgovorno.

III. V veliki meri slabo vpliva na vzgojno delo to, da se učiteljstvo — ne vsi, ampak v precejšnjem številu — ne more — vsaj pri nas v Slovenski krajini ne — uživeti v naše razmere, se ne more ustaliti. Uspeh teh gostih menjav je nedokončano vzgojno delo. Drugi taki vzrok, ki je tudi lokalnega značaja, je ta, da se mnogo učiteljev oz. učiteljic pri najmanjšem dopustu oz. počitnicah oddalji iz svoje vasi, s tem se pretrga oz. se niti ne more ustvariti tista zveza, ki je neobhodno potrebna pri šolski vzgoji.

IV. Omenil sem, da je sodelovanje vseh vzgojnih činiteljev neobhodno potrebno. To velja tudi za učitelja in kateheta, ki sta glavna faktorja pri izoblikovanju mlade duše. In kaj vidimo? Vsaki hodi svojo pot. Vzgojno delo teh dveh činiteljev bi trebalo spraviti na en tir, kar bi se dalo doseči z izmenjavo misli na za to sklicani anketi.

Ker ima dete pravico do srečnega življenja in ker sta dom in šola za to poklicana, da to tudi ustvarita, ne sme mu nobeden od njiju odreči to veliko dobroto. Da se to tudi doseže, je nujno potrebno složno sodelovanje med šolo in domom. Kako se to medsebojno podpiranje ustvari, je pač odvisno od dobre volje obeh. In ako se poglobimo v vzroke današnje vsesplošne duševne depresije, potem je treba hiteti, saj že bje dvanajsta ura.

štere predsednik je do nedavna bio sam dr. Kramer, voditelj naših slovenskih demokratov.

Organizacija JRZ stranke v našoj krajini jako lepo napreduje. Organizatorji si nikše sile ne davajo, zato, ka želejo naj ljudstvo popolnoma slobodno počasi spoznava, štera politika je prava i šteri so tisti ljudje, šterim lahko popolnoma zavūpa.

Do Mačkovoga programa je ešče ne prišlo. Preminoči tleden so meli Mačkovi ljudje z zastopniki srbskih politikov v Zagrebi dukše razgovore. Šlo je zato, če bi mogli sestaviti kakši skupni program z dr. Mačkom i bi na te način ustanovili kakšo skupno stranko. Izkazalo se je pa, da dr. Maček ešče zdaj ne ve popolnoma jasno povedati, ka pravzaprav šče, zato so srbski zastopniki ošli domo, ne da bi kaj posebnoga dosegli v Zagrebi.

Glavno je dosta obečati. Mačkovi ljudje, šteri tū pa tam pridejo kaj k nam agitirat, včijo agitatore iz naše krajine tak, da prej naj ido med ljudstvo i spitavlejo, ka si ljudstvo vse žele. Potom pa naj ljudstvi vse tisto obečajo. Glavno je prej, naj se ljudstvi obeča, vse ka si ljudstvo žele, to pa samo pred volitvami. Po volitvaj pa prej tak dugo ne trbe iti med ljudstvo, dokeč nedo razpisane nove volitve. Pri novih volitvaj pa trbej znova vse tisto obečati kak prle. Tak lepo, brez konca i kraja.

Svetovni.

Politični sestanki v Londoni. Pri pokopi angleškoga krala, gde so se zbrali vladari i politiki iz vse Europe, so se vršili tudi važni politični razgovori. Jasno je, da so tak visiki gospodje, zbrani v Londoni, porabili to priliko, vsakšni za svoje namene. Vse zgleda, da bo poleg abesinske bojne v Afriki nastanola v kratkom nova bojna v Aziji med ruskimi bolševiki i Japonci. Japonci so si najmre v zadnjem času osvojili velke kitajske pokrajine i prišli ščista do bolševiške meje, zato je popolnoma mogoče, da se v najkračšem času vkūp zgrabijo Japonci pa ruski bolševiki. Anglija bi bila s tem jako zadovolna. Anglija najmre ne vidi rada, če Japonska preveč močna gračūje, zato ka ma v bližini Japonske države svoja velka imanja. Zato bi pa rada Anglija mesto sebe Ruse poslala v bojno proti Japoncom. Rusom dnes itak zapovedavlejo židovski bolševiki, tej pa za

lepe angleške peneze že natirajo rusosko ljudstvo v boj proti Japoncom. Od toga, pa ešče od vnogokaj drugoga je bio v Londoni guč, gda so mrtvoga krala odnesli v lepo, dragoceno grobnico.

Od bojne v Abesiniji znamo telko, da je čiduže več mrtvih i ranjenih tak na strani Abesincov, kak na strani Italjanov. Ništerni časopisi piššejo, da majo Italjani do zdaj že 40 jezero mrtvih i nad 100 jezero ranjenih, Abesinci pa prej ešče vno go več. Abesinci javljajo, da so zaplenili od Italjanov že nad 60 tankov, nad 100 štūk, nad 40 automobilov, okoli 400 strojnih pušk i 12 jezero pušk pa vno go municije i živeža. Italjani pravijo, da Abesinci radi malo več povejo, kak je istina, i da so Italjani zato že daleč notri v abesinsko državo prišli. Abesinci pa na to palig pravijo, da so Italjani samo tak daleč prišli notri v abesinsko državo, kak daleč so je Abesinci pustili. Naprej pa več nedo mogli, zato ka so zdaj prišli do visokih gor, prek šterih Abesinci Italjanov ne pustijo. Nam se li tak vidi, da bo ta bojna, kak pač vsakša bojna, prinesla vno go nesreč i nevol, haska pa malo ali nikaj.

Italija je slab plačnik. Dnes je niti tisti več ne vozijo blaga v Italijo, šteri so se nej pridružili sankcijam proti Italiji. Papirnatoga italjanskoga peneza najmre nišče več nešče vzeti, z zlatom pa Italjani nemrejo vsega plačivati, ar telko zlata nemajo.

Za mir. Sv. oča papa i naša cerkev stalno opominata svet, naj moli za mir. Mir je največša dobrota na sveti, izgleda pa, da so vnoči že pozabili na vse grozote bojne, zato delajo na to, da bi znova prišlo do bojne. Če drugo nikaj nemremo napraviti za mir, obrnimo se po želi i prošnji sv. oče pape k našemi najviššim gospodarji, k dobromi Bogi, i ga prosimo v gorečoj molitvi za mir med narodi.

Prepovedani političen

sestane v Soboti.

G. nar. poslanec R. Dobovišek je za 9. t. m. v Soboti prijavo političen sestane, ki je bio z odlokom sres. načelnika v Soboti z dne 4. febr. prepovedani. — Opozarjamo ljudi, da se ne dajo zapelati od agitatorov, da jih ne zadene kaštiga zavolo protizakonitoga zborovanja. — Iz pisarne kr. ban. uprave v Ljubljani.

GLASI. SLOVENSKA KRAJINA.

Lendava. Orkester Lendavskega gasilnega društva je na Silvestrovo priredil v dvorani Krone koncert, o katerem moremo zaradi pomanjkanja prostora v zadnjih številkah poročati šele danes. Poročati pa moramo o njem, kajti ta koncert je pokazal, da se tudi pri nas v Dolnji Lendavi lahko napravi nekaj prav lepega in umetniškega. Ves program je bil zelo pestro sestavljen in prav srečno izbran. Na sporedu so bile tudi točke solistov, in sicer ge Kohlmannove, ki je prav prijetno zapela nekaj pesmi in morala zaradi velikega odobravanja tudi še dodati, nadalje dva solospéva gda Kalmana Pallerja, katerega krepki glas je prav tako navdušil poslušavce. Višek večera je pa bilo vsekakor solo igranje gda Vilka Bačiča, slušatelja znamenite Muzikalne akademije v Zagrebu. To, kar je on na svojo violino pred nami zaigral, je bilo razred zase, je bila prava umetnost in mojstrovina. Čuli smo že o gdu Vilku Bačiču, da je pravi umetnik, kljub svoji mladosti, čuli smo ga že tudi na Velikonočnem koncertu, toda izvajanje tako težke skladbe, kakor je bila ta, s tako dovršenostjo in preciznostjo, nas je presenetilo. Ne moremo drugega reči, kot to, da želimo gdu Vilku, ki je v Zagrebu učenc slavne, evropsko znanega umetnika, profesorja Humla, da naj svoje znanje še do najvišje popolnosti izpopolni, da bo lahko kot naš prekmurski rojak ponesel tudi naše ime v svet. Ostali program je odigral orkester pod vodstvom lendavskega župana, gda Bačiča starejšega. Izvajanje je bilo zelo lepo, disciplinirano in ubrano. Vse soliste je pri klavirju spremljala ga Freyerjeva. — Mi samo želimo, da bi bilo takih prireditev v Dolnji Lendavi še več, zakaj to so res kulturne prireditve, ki pomenijo velik napredek. Lendavski orkester naj premisli, ali ne bi bilo dobro, če bi mogel s takimi koncerti tu pa tam gostovati tudi po drugih krajih naše lepe Slovenske krajine. — Čestitamo!

Osebnosti. Premeščeni je na lastno prošnjo dobro znani žandarski narednik g. Ipavec iz Lendave v Maribor. G. Ipavec je že 16 let vršil svojo težko dužnost med nami v Slov. krajini. Naše kraje i dušo našo je do dobra spoznal, zato nas ja tudi vzljubo. Istotak pa smo ga radi meli tudi mi, zato ka je bio eden tistih žandarov, ki je svoje dužnosti izvršavajo po svoji vesti, pravično proti vsakom, i to tudi v tistem časi, gda je greh bio, če je človek po zakoni delao. Zatogavolo je g. Ipavec bio nešternim trn v peti, vse pa, ka ešče čuti i misli pravično pri nas, njemi ostane globoko zahvalno. G. Ipavci želemo na novom mestu srečo i boži blagoslov. — Premeščeni je tudi lendavski sodnik g. Anton Kuntarič v Srbijo, okraj Užice.

Črensovci. Prosvetno društvo v Črensovcih ma v nedelo 9. febr. ob 3 vuri pop. v „Našem domi“ zvnredni občni zbor, na šteroga so vableni vsi člani toga društva. Odbor.

Adventisti razširjajo knjige s krivimi navuki. Prišli so agentje krive adventistske vere v našo krajino z Hrvatske pa tu širijo krivoverske knjige. V tej knjigaj se čte, ka je laž, ka katoličanska Cerkev vči, ka je te ne nastavo Kristuš, ka je krivi navuk kat. Cerkev od nebes, pekla i purgatoriuma, ka ki duhovnike poslušaj, je razvuzdanec i tak dale. Po zapovedi kat. Cerkvi, to je po Kristušovoj, nišče ne sme teh knjig četeti, pri hiši držati drugim na spako, če šče odvezo grehov zadobiti. Ka što širi te knjige, se najbolje jasno vidi z toga, ka te knjige hvalijo židovsko i protestansko vero. Pametnomi človeki je to zadosta. Nakeliko je vnogi zaslepen i premalo podkovan vu pravoj veri, se vidi z toga, ka je za te krivoverske smeti ta vrgo 15 Din. ali pa poldrugji dinar za menši snopič te, gda pravi, ka za Mar. List nema penez, v šterom se Kristušov čisti navuk glasi, od toga, ka je kat. Cerkev. Nevarnost vu veri je tu i je znova svedočanstvo, ka vsi duhovniki i vsi katoličanci moramo biti složni proti krivoj veri i moramo k strani djati vsake svoje lastne pomisleke i namene, pa delati z združenimi močmi, da čisto i močno

obdržimo vero našega naroda. Ki se vkraj vleče od skupnoga dela, rúši bože kralstvo. V vsako hišo naj pride Marijin List, ki je orožje za Kristušovo vero. Ki ljubite Kristuša i njegovo prečisto Mater, širite ga, da se po njem reši i poglubi duhovno življenje našega ljudstva.

Naročniki, idite po Marijine Liste na župnišče (farov). Ta smo je poslali i oprosili gospode duhovnike, da vam je razdelijo i priporočijo, ka pride M. List v vsako kat. hišo, kak prezvišeni gospod herceg pišpek želejo. Vsaki dobi tudi en listek za četeti. Naj si ga prečte i zapiše gori, zakaj si ne more naročiti Mar. Lista. Cena je lanska, 16 Din. Brezplačen je kalendar. Ki nešče meti kalendara, plača samo 12 Din. za njega. Teliko največši siromak zmore, če je goreči kristjan.

Na podporo naših listov so darovali: Ing. J. Maček, Beltinci, 20 Din. Križan Marija z Francije 10 Din., Neimenüvani 559 Din. Bog povrni.

Črensovci. 21. decembra 1935. je priredil učiteljski zbor na šoli lepo uspelo božičnico. S to priliko je bilo oblečenih 32 siromaških otrok. Pred razdelitvijo se je vprizorila lepa božična igra, deklamacija i božična pesem. Razdelilo se je tudi med deco pecivo, sadje in šolske potrebčine. Bil je obdarovan vsak otrok tukajšnje šole. Teden dni pozneje se je razdelilo še 9 kgr. klobas. Vsem darovalcem, kakor kralj. banski upravi, hran. i posojilnici v Črensovcih, g. Benkotu v M. Soboti, trgov., Kocetu, Žagarju, Klepcu ter dobrim i vrlim gospem za pecivo. Bog plačaj!

Svetek sv. Frančiška Saleškoga je obslužavalo dnes tjezen Martinišče v Soboti. Ob 1/2 11^h so slovesno predgo meli vlč. g. Klekl, nato pa sledila popevana sv. meša, g. kapl. Vojkoviča. Popoldne ob treh je bio shod za salezijansko sotrudništvo, slovesne večernice, nato pa prireditiv v domačoj dvorani.

Salezijanski oratorij. V Martinišči smo z Novim letom pá začeli z oratorijom. Vsako nedelo i svetek se zbira tu številna mladina iz okolice, da se pošteno zabava i da zadosti svojim verskim dužnostim. Pred tremi leti smo meli že cvetoči oratorij — do 300 dečkov je prišlo po nedelaj i svetkih, — nato pa smo ga morali opustiti zavolo pomenjkanja osobja. Naj Bog blagoslavla obnovljeni oratorij i njegove prijatele pa dobrotnike!

Rogaševci 23. januarja so se z autom g. Cvetiča k nam pripelali gg. šolski upravitelj Horvat Bela iz Bakovec, učitelj Sreš Martin s Tišine i delovodja v gasilskoj župnoj upravi, vpokojeni orožnik Klanjšček Štefan. Predavali so od gasilstva.

K svetomi Jürji so v nedelo 26. januara prišli veseli trije kralji; pek, dimnikar (rafonkerar) pa policaj; to se pravi, bila je igra. Veseli so prišli v

Prosveta.

Moje misli.

Mi vstajamo! In vas je strah?

Globoko je zarezani plüg prosvetnoga dela, i počasi reže zamrznjeno celino, štera je zamrznola od vetrov prvejšega režima. Zdaj, gda je bivši velki nasprotnik z vekšega vničeni, se je zgenola Prosveta i stopila na plan. Pristopati so začnoli dečki i dekle, k prosveti, za nje najbolje pripravnoj i tudi potrebnoj organizaciji.

I zdaj, gda je vničeni stari velki sovražnik prosvete, ka je lejko slobodno zadihala, se je pojavo znova drugi sovražnik, šteri na vsa ta dela pisano gleda.

Na dalnjem vzhodi se bije katoličanska vera s starim budistovskim poganstvom, da poganom zasveti svetlost prave vere i bolših časov. Na naše kraje se je pa zaneslo z dalnjega vzhoda i se vleče kak moreča megla po naših krajih, novo moderno poganstvo, šteromi je že katoličanska vera odveč. To so slobodnomiselci v bolševiškom kaputi. Tem je vera samo zasebna zadeva pa njim je deveta briga za njo. In to moderno poganstvo obeta ljudstvi nekšo svojevrstno slobodo. Njihovo geslo se glasi: „Ka je tvoje, je moje, ka pa moje, pa tebe ne briga.“ Takša sloboda pa je za zavednoga krščenika takšega pomena, kak lanski sneg.

Naj se naše kmečke mladine ne

naš domači kraj pa se njim je tak dopadnolo, da v nedelo 2. februara, na svečnico, so še ednok prišli pa s sebov pripelali še par močnih pesmarov; najšli so tudi edno starinsko pesem od svečnice, štere nikak nemrejo za sebe obdržati, nego je tudi vam povejo. Ništérni pertočki farniki so ž njimi prišli pa vnogo jürjanskih še majo na piki. Ka so na svojoj veseloj poti po gostüvanjaj kaj lepoga najšli, so vam tisto tudi povedali.

Bogojina. Občinski odbor R. K. (Rdečega križa) v Bogojini bo meo svoj letni občni zbor v nedelo 9. febr. ob 3^h pop. po večernicaj v prostorih narodne šole. Na občnom zbori bodo poročila društvenoga delovanja ino volitve odbora. Naše društvo se je v l. 1935. obnovilo i je melo v leti dve prireditvi, i s članarinov pripomoglo, da je priredilo božičnico, kje je obdarüvalo siromaško deco. Pri božičnici je bilo obdarüvane dosta dece iz Filovec i Bükovnice, kje sta pa žal v obema vesnicama samo dva člana. Apelirali bi, da bi se v tom leti več kotrig iz obe vesi vpisalo, da bi s tem gmotno bole podprli karitativno delo društva R. K. Zato se vabijo tudi novi člani, da pridejo na občni zbor.

Beltinci. Naš g. kaplan Cigler, so se povrnoli iz gračke bolnice. Tu so njim odrezali 2/3 želodca i so ji zvrčali tudi od plüčnice, štero so dobili po operaciji. Operacija se je posrečila, že mešüjeje i je vüpanje, da popolnoma ozdravijo. Bog daj, da bi bilo. — Naše Prosvetno društvo lepo napredüje, vsa čast ide članom, šterih je okoli 300, da se zavedajo svoje dužnosti, šteri kažejo, da so ne samo člani na papiri. Le tak naprej!

Vmor. Raščan Franca, mladenca iz Trnja, so v noči premočje nedele na ponedelek v Gumilicaj vmorili. Gut njemi je prerezao nekši gomilički dečko z dugim nožom i ga smrtno rano. Zgodilo se je v nočnoj tepešiji, gda so pili v ednoj hiši. Pokojni je z hiše zvao vö morilca. Kda se je mladina klala med sebov, smo čüli drugo mladino pijano spevati v kesnih nočnih vürjaj. Vinotoči podivjajo ves naš narod. Prosimo oblast, naj se gene i je zapre, pijance pa strogo kaštiga.

V. Polana. Mladina se je zbilä premočje nedelo i na občinskoj krčmi okna spotrla.

Cerkveni ropi. Pred kratkim so v Lendavi v cerkvi pri belom dnevi odprli cerkveni nabiralnik i ga oropali. Sumi se na neko žensko. — Istotak se je zgodilo v Črensovcih i Beltincih, a bole na skrit način. Nekak je odpro cerkveno mošnjo, vzeo vö peneze, mošnjo nazaj zakleno i s penezi odišo. Tudi vu dne.

Za kaplana v Črensovce je poslani g. Trobina, lotmerški kaplan.

Nedelica. Neznani vlomilci so odnesli obleko našemi rojaki, ki se je vrno iz Amerike. Vlomilci so ponoči vdrli notri i vse sporopali.

primle te navuk, je spravimo v dobra kršćanska društva. Kat. prosveta je prvi stopaj za to. Tudi mladina naprej vči, gda vö s šole ostane. Včiti se moramo vse življenje. Samo ka vnogi raj hodijo v pokvarjene šole — v slabe družbe, kak pa ka bi se pisali v prosvetna društva. Zato pa, mladina, v prosvetna društva! Kmečki dečko.

Borba.

Ah, ti ženská čudovita, kdo odgovor dá na tolik nemir srcá? — Ostani tajna vekovita! Tvoj vedno smejoči obraz, ga žalost nikdar ne objame? in ogenj oči vsikdar vname? — Kako naj prikriavam svoj večni poraz?

Pesem mučencev je zazvenela, pesem trpina velikana Joba, odnekod je tolažba hitela — pa jo je spet udušila tesnoba...

Le rajaj te temne moči, srce je že šlo skoz vihar bile so v njem črne noči, a zmagale niso nikdar!

Polna luna svetlo sije, zvezd je poln neba obok — z njih v srce tolažba lije, v dušo prihaja — sam Bog!

Besede pošilja odrešilne, v zveneči jih spev lovi, kako so krotke, znamke silne: s papirja nova pesem strmi...

Navuk za tretjred je dnes 9. februara v Črensovcih po večernici. Večernice ob 2.

Vlom v uredništvo Mar. Lista v Črensovcih. Jan. 29., gda so g. urednik slüžili sv. mešo v cerkvi, je neznani vlomilec odpro s svojim klüčom dveri na prekleti i šo v hišo. Tu je s kuhinjskimi noži, vilicami i šeraklinom pa ednimi škarjami odpro gor kaslin i odneso mešni penez, ka so g. urednik pred kratkim dobili i edno srebrno vüro, štera je bila na nočnom omareki. Godilo se je to podnevi od četrt sedme do tričetrt sedme. Gda je tat prišo do penez, je dveri zakleno za sebov i zgino. Naj ga pa ne bi opazili, se je kre parme i gnoja vlekeo i med tem so njemi spadnole škarjice z žepa, štere se rabijo za rezanje nohtov. Vlomilec je bio v hiši poznani, ar je znao za nože, škarje, širaklin, ka je vse bilo na svojem posebnom mestu. Dugi nos je pa dobo, gda je pun bankač odneso. Misló je, ka do banke notri, bila je pa notri stara poslanska legitimacija, knižica od ljubljanskoga euh. kongresa i neke podobice. Gospod urednik so niti pare svojih penez ne meli, niti naročnine. Penezija je mala i komaj shajajo i hitro vödaajo ka dobišo, naročnina se pa pošila v tiskarno proti i to največ po čeki. Penez od neopravljenih meš je bilo 470 Din. Te je odneso. Odsehmao niti teh penez ne bodo meli doma. Oprosijo se vsi, ki bi v sredo 29. jan. od 6 do 7 vüre vidili koga iti od uredništva proti Žižkom, Trnji ali v Črensovce, naj se javijo tu, ali če bi koga vidili skoz Ritosovoga dvorišča vö priti v tom časi.

Kratke novosti.

Največki rudnik zlata. Tak zdaj zovejo Sueški prekop, šteri veže Sredozemsko i Rdečo morje. Te prekop je lastnina Francozov i angleške države. V zadnji 10 letaj so razni direktori, šefi i drugi uradniki toga društva dobili 12 milijonov Din plače iz delnic, a kopanje toga kanala je koštalo samo 7 milijard Din. Te velki dohodek dobi društvo od ladij, štere vozijo skoz kanal. Za prevoz ednoga človeka trbe plačati 140 Din. za edno tonu blaga 80 Din. Edna taljanska ladja, štera vozi vojake v Afriko i vozi 20.000 ton i 5000 vojakov, mora plačati 2,300.000 Din. A kelko ladij je to leto šlo skoz kanal, štere so vozilejna jezere vojakov. Računi kažejo, ka je zadnje tri mesece prišlo v blagajno samo od taljanski ladij 490 milijon Din. Tej milijoni ešče zdaj ido v blagajno, ar Italija neprestano prevaža vojake, blago i municijo. Zato se društvo Sueškoga prekopa ne čemeri na Mussolinija, če se naprej bojüje. Po tom kanali, šteri je 60 m. široki, i globoki 11 m., teče süho zlato.

Srcé, neznatna stvar v človeku.

Kdo naj ga doume? Dolge tedne v mirnem teku, razgovor le: bolesti se vzbudé. —

Bolesti rastó v nedogled: Povej, srcé, kaj rani bolj kakor brezčutnosti led? „Mrzlejšega nima nobeden pol!“

Čuj smrtnih ran grozeči pohod: „Mar ne vé, kam tvoja cesta gre?! Ne sme do zadnjih mej!“ „Zakonskih mej“, je odmevalo odnekod...

Kakor temni rubini rane krvavijo kakor strahotne sohe se blestijo. Za telesno oko neviden svet, za telesno uho neslišen trepet.

Vendar neusmiljeno istinit v globel, v višino, vse na okrog. — Prišli so že hladiti: čas, dalja in — Bog — —

Banque S. Baruch et Cie, 11. Rue Auber 11. Paris - 9e.

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrüi vse bančne posle najkolantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-17

Zastrupljenje. V krojaškoj delavnici Ignac Vinka v Maribori so plini (gazi) zastrupili devet delavcov. Trije delavci so že vmrli.

Prestoli angleškoga kralja. Sedem kraljevskih stolcov ma angleški krao, eden lepši od ovoga. Na najprostejšem, lesenom se da kronati. Te je hrastov i star že 600 let.

Invalidom. Vlada je spremenila invalidski zakon. Ki mislijo, da so prikrajšani, se lahko dajo esče ednok pregledati. Neposredna dača, po šteroj se določa invalidnina, je 120-170 Din. V uradnom listi na občina se zvejo vse podrobnosti.

Za lesno trgovino anketa v Ljubljani. Ar ne moremo izvažati lesa v Italijo, je zadela našo lesno trgovino velka nesreča. Prle smo meli zaposlenih 16300 delavcov, zdaj pa komaj 8700. Naj se pomaga trgovini z lesom, je obdržano v nedelo spravišče v Ljubljani, štero so obiskali tudi trije ministri naši.

Na štor se zasadila v Cmureki 7 mesecov noseča Margol Marija, gda se je po strmoj šumskoj poti obrvh Müre naglo dolpustila. Pri štori je skrivavela.

Mesto Herculeum odkrito. Leta 79. po Kristuši je ognjenik Vezuv s svojim pepelom zasipao mesto Herculeum. Italijanskoj vladi se je posrečito to mesto odkopati.

Papov Kočiš mrtev. Kočiš Njegove Svetosti, pape, Rinaldo Giacchini je v 91 leti starosti vmro. Služo je petim papom.

Obsojen jezuit. Na petnajset mesečno yozo je obsojen v Nemčiji jezuit Spiecker Jožef. To pa zato, ar je nevstrašno glaso Kristušov navuk, ka se ne vidilo Hitlerovoj stranki.

Duhovno veselje naših v Franciji.

Liévin P., - de - C. 18. I. 1936.
17. rue Mozart, France.

Velečastiti gospod župnik!

V adventu, tik pred Božičem sem obiskal naše rojake, ki so zaposleni okrog mesta Chateau-rouso. Slučajno sem zvedel zanje po Mariji Plej, ki služi v tem mestu. Z res apostolsko gorečnostjo je poskrbela, da se je večina udeležila našega malega misi-jona in sprejela sv. zakramente.

Bal sem se, da jih ne bo, ker je bilo izredno slabo vreme in so do 20 km in še več oddaljeni od Chateau-rouse. Tem večje je bilo veselje, ko so kljub slabemu vremenu prišli v tako velikem številu.

Dopoldne je bilo spovedovanje in na to med sv. mašo pridiga in skupno sv. obhajilo. Med sv. opravilom so vsi peli naše domače cerkvene pesmi. Opoldne smo imeli skupno kosilo in na to še večernice s petimi litanijami M. B. v cerkvi. Vsi veseli in srečni smo se razšli želeč si blagoslovljen Božič in srečno novo leto.

Karse je zgodilo v Chateau-rouso, se napravi lahko tudi drugod v Franciji, kjer je več naših rojakov. Eden naj obvesti druge in piše slovenskemu župniku na sledeči naslov: V. Zupančič, župnik Liévin P. de C. 17. rue Mozart. Z veseljem vas bo obiskal, kjerkoli ste.

Vidite g. župnik, počasi le gre. Ko bi bilo le povsod kaj takih dobrih duš, pa se vse naredi. Pri kosilu so se vsi navzoči, razun par, ki se jim je mudilo domov, podpisali da bi poslali Vam pozdrave.

Novin ne dobivam več. Morebiti je kaka pomota ali nerednost na naši slabi pošti. Prav hvaležen Vam bom, če mi jih zopet pošljete, ker iz Novin spoznam, kje so naši v Franciji. Bog plačaj že naprej. (So prišle nazaj. Je znova pošiljamo. Vr.)

Prisrčno Vas pozdravljam
Val. Zupančič, župnik.

Svojemu dobremu očetu in najboljšemu prijatelju preč. g. J. Klekl-u pošiljajo udane pozdrave: Jožef Kleiderman i Mariča, Črensovci; Štefan Horvat, Trnje; Štefan Ritlop, Črensovci; Vinci Kolenko, Trnje; Jožef Ritlop, Zizki; Martin Plej i žena Verona, Črensovci; Plej Ignac i žena, Črensovci; Štefan Knežič, Hrvatska; Gyürek Štefan, Črensovci; Lebar Matjaž, Trnje; Trupčević Vladimir, Hrvatska; Jeriga Martin, Čehoslovaška; Gerič

Zakaj ljubim svojo Cerkev?

Naša vera se na mnogij krajaj sveta zatira ali se šče zatreti. Poglednite samo v Rusijo, Meksiko, Nemčijo! Voditelje ljudstva sami preganjajo vero. I verniki se dajo vngokrat zapelati od njih. Verjejo, ka njim njüvi voditelje lažejo ali dajo lagati. Tak začnejo živeti mlačno, živeti za krščenika, katoličana nevredno življenje. Začnejo sovražiti vse, ka je svetoga: Boga, sv. vero, Cerkev i duhovnike. I v svojoj zaslepenosti ne vidijo, ka s tem ravno sebi najbolje škodijo.

Vngokrat tudi mi premalo ljubimo svojo vero, svojo Cerkev. To pa zato, ar včasih pozabimo na to, kak srečni smo mi, ka smo katoličani, kak srečni smo mi, ki smo se rodili i bili krščeni v pravoj Kristušovoj veri, v katoličanskoj Cerkvi.

Vsi moramo zato v vsoj jasnosti spoznati svojo Cerkev. Spoznati jo v vsoj njenoi lepoti. V te namen smo začnoli v Marijinom listi prinašati pod naslovom: „Zakaj ljubim svojo Cerkev“ jako lepi spis od naše svete Cerkvi. Na to vas vse ti v Novinaj opominamo. Zadnje številke Marijinoga lista v preminočem leti so, kak znate, tiskane vküper v ednom snopičiči. Je jako lepi i v tom snopičiči najdete, poleg vngoga drugoga lepoga čtenja, že spis: „Zakaj ljubim svojo Cerkev“. Spis se bo nadaljevalo letos skoz celo

leto. V vsakom snopičiči bo nekaj i v ednom lepše kak drugom. Vsigdar vse lepo prečtite. Ne de vam žao. Telko vsaka sirota zmore, da si naroči Marijin list. Spoznali bote, či te vse pazljivo čteli, kak nekaj neizmerno vzvišenoga je naša sv. Cerkev i kak neskončno srečno je za vsakoga v njoj živeti. I vzlübili bote svojo vero, vzlübili sveto katoličansko Cerkev.

Posebno vi, predragi naši bratje i sestre v bridkoi tujini, Vi v veseljom čtite te spis od sv. Cerkvi v Marijinom listi. Kak smo pisali v izseljeniškoj številki Novin, naj bo ta izseljeniška nedela začetek našega dela za Vas. Pisali smo, ka smo vsi po dušnoj vesti dužni skrbeti za to, ka ostanete vsi na lepoj, poštenoi poti. A lepše nemremo začnoli to delo za Vas, kak s tem, da v Vas vsej občuvamo vero, štero Vas je Vaša draga mati včila; da v vas vsej občuvamo lübezen do svoje Cerkve. Znamo vsi dobro, ka je vam bole žmetno šče kak nam občuvati vero. Zato pa vsigdar z veseljom prečtite — ka bo pisao od naše Cerkvi Marijin list. — V veliko pomoč in tolažbo vam bo!

Pa tudi mi, ki smo doma, vsigdar pazljivo prečtimo te spis v Marijinom listi od naše Cerkvi. Vsem nam bo na hasek. Vzlübili bomo svojo vero, svojo Cerkev.

Tečaj JRZ v Črensovcih.

Preteklo sredo se je vršil v Našem domu v Črensovcih tečaj JRZ, za katerega so bila napovedana predavanja g. ministra v p. Vesenjaka in g. tajnika Kranjca. Čeprav je bilo skrajno slabo vreme in ceste vse blatne od neprestanega dežja, se je tečaja udeležilo nad 230 najpvlivnejših mož iz vsega sreza, tudi od najoddaljenejših krajev, od koder pač ni bilo pričakovati udeležbe. Ta ogromna udeležba pač kaže, kako zelo je bil narod potreben svobodnega shajanja, da se med seboj pogovori o svojih težavah in da posluša izvajanja o aktualnih predmetih, ki so bili na dnevnem ređu, to je o komunizmu kot razdiralcu kmetstva, o naših samoupravah, in svetovnem gospodarstvu, kolikor vpliva na naše gospodarske prilike.

Sestanka sta se udeležila tudi g. banski svetnik Klekl in nar. poslanec g. dr. Klar, videli smo pa tudi skoraj prav vse župane našega sreza.

Tečaj je vodil g. Klekl, ki je najprej lepo pozdravil vse ki so prišli, zlasti pa oba gg. predavatelja in g. narodnoga poslanca.

Nato je g. minister v p. Vesenjaka v dolgem in nad vse jasnem govoru temeljito obrazložil vpliv komunizma na kmetstvo in pokazal, da je praksa do dobra pokazala, da komunizem, ki obeta raj na zemlji, dejansko uničuje vsak napredek v kmetskem gospodarstvu. Pokazal je glavne napake, ki jih vsebuje komunistični nauk, pokazal je pa tudi, kako se te napake kažejo v praktičnem življenju. Njegovi podatki, zlasti glede posledic, ki jih je rodilo med komunisti zametavanje družine in družinskega življenja, so bili nad vse poučni.

G. tajnik Kranjc nam je v jasnem govoru obrazložil zlasti sedanje gospodarske težave, ki kmeta tajejo, predvsem pa je govoril o kmetski zaščiti. Navajal je podrobno načrt, ki je zdaj najbolj upoštevan, in katerega so naše združne organizacije že pred leti prejšnim vladam predlagale. Ta načrt, po katerem bi se po eni strani kmetska posestva razbremenila teh obupnih dolgov, po drugi strani bi se pa bankam in posojilnicam spet omogočilo redno poslovanje in izplačevanje vlog ter dajanje posojil, je zdaj v razpravi v parlamentarnem odboru. G. govornik je seveda podrobno razložil tudi vse vzroke, ki so dovedli do tako silnega porasta kmetskih dolgov.

Ivan i žena, Hotiza; Ritlop Treza, Črensovci; Plej Marija, Črensovci; Gabor Verona, Trnje; Čurič Štefan i žena, Trnje; Kreslin Martin, G. Bistrica. (Bog povrni, za te lepi pozdrav. Bog vas ohrani v milosti i tom duhovnom veselji! Vrednik.)

Oba govornika so zborovalci nagradili z živahnim odobravanjem, nato pa se je razvila dolga debata, ki se je sukala spet zlasti okoli vseh raznih kmetskih gospodarskih zadev. Naši gospodarji so se z vso vnemo udeleževali tega razgovora, ki se je zavlekel pozno preko poldneva. Ura je bila že preko ene, ko se je k zaključni besedi oglašil še g. narodni poslanec dr. Klar, ki se je v lepih besedah zahvalil obema gg. predavateljem za njihova izvajanja, prisrčno se je pa zahvalil tudi našim možem, ki so v tako izrednem številu v tako neprijetnih vremenskih prilikah prišli na tečaj in se ga tako pozorno udeleževali. Povdaril je, da kaže to na našo veliko zavednost in discipliniranost, ki se mora še krepiti, zakaj naloge, ki nas čakajo, niso lahke in so potrebne sodelovanja vseh.

Nato je g. svetnik Klekl skoraj ob pol dveh popoldne zaključil zborovanje.

Mi samo želimo, da bi se taki sestanki, ki obravnavajo tako važne stvari, še večkrat vršili in smo prepričani, da se tudi bodo, ker prinašajo za nas vse velike koristi in pomenijo napredek.

Pisma naših iz tujine.

Houdain, Francija.

Prečastiti Oča! Že dugši čas sam vam namenila pisati pa nesam bila mogoča do pisanja priti. Zdaj primem pero v roke i vas pozdravim z malim Jezušom. Naj vam po njem da draga mati Marija vngoi i prevnogo blagoslova, da še vngoi let živete v zdravlju i vodite vašo ladjo trpljenja: naše liste naprej krepko, pogumno i vztrajno i je pripelate v nebesko pristanišče, gde najdemo plačilo vsi, vi g. urednik i mi vaši verni naročniki. Vsaki dečko i vsaka dekla naj si naroči v Franciji i doma Marijin List, naj se ne spozabi z svoje nebeske matere i tudi ne z svoje rojstne domovine. Jaz se iz srca veselim Novinam i M. Listi. Pozdravljam Vas, g. urednik, gračko faro i njene duhovnike, svoje stariše, brate, sestre i celo Slov. krajino. Slovenska hči sem od slovenske matere. Začela sem pobirati na Dom sv. Frančiška.

Bernjak Ana, z Vidonec.

Pozdrav pošiljajo iz Francije:

Sarjaš Roza, Trnje, Črensovskoj fari, svojim domačim, prijateljicam, poznancom, bratanci, urednik, Novin; vsem žele vse dobro, uredniki pa zdravje, ka ne opešajo pri prepotrebno deli; Bačić Marija, Zelko Marija, Sep Marija, Moravci, moravskoj vesi, starišom, moži i deci Bačić Marija; Vidonja Janoš, znova naroča liste naše.

Betežni na plüčaj!

Jezeri že ozdravleni!

Zahtevajte taki knigo od moje nove umetnosti prehranjevanja, ki je že vngoga rešila. Ona lahko poleg vsakega načina življenja pomaga, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje i kašeo henjata, teža tela se zveča i po povapnenji bolezen pomali henja.

Resni može

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode i jo radi priporočajo. Kemprije začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bole.

Popunoma kšenki

dobite mojo knigo, iz štere bote jemali vngoi hasnovitoga. Ar ma moj založnik samo 10.000 komadov za brezplačno razpošiljanje, pišite taki, da se bote mogli tudi Vi šteti med tiste srečne.

Zbiralnica za pošto:

Ernst Pasternack, Berlin S. O.

Michaelkirchplatz 13. Abt. Z. 527.

Službena nāznanila.

Kraljevska vlada je dne 8. 11. 1935 izdala novo uredbo o izrednem odplačilu davčnega dolga iz leta 1932, v kateri je predvideno, da davčni zavčanci svoje davčne zaostanke koncem leta 1932, katerih plačilo je po obstoječih zakonih bilo razdeljeno na 11, odnosno za male obrtnike in poljedelce na 15 letne obroke, lahko odplačajo do kraja februarja 1936 z izrednim popustom od 11 do 77%.

Ker je pozneje izključen vsak opis tega zaostanka, je v interesu vseh zaostankarjev, da se poslužijo te prilike in poravnajo tozadevne položnice, ki so jih prejeli od davčne uprave.

Pošta.

Laden Ana, Dokležovje. Smo pisali na konzulat. Gda pride odgovor, te obvestimo. — Bačić Marija, Francija. Peneze sprejeli. Tvoje vse plačano za l. 1936. i za moža Novine tui. — Časar Janoš, Markovci 107. Za l. 1935 je vaša hči iz Francije plačala za vas naročnino. — Palatin Aleksander, Sv. Sebeščan. Din 50 sprejeli. Duga je bilo 30 na l. 1935. Ostanek spisani na novo leto. Kalendar i M. list smo ti poslali, če jiva ne bi dobo, se glasi. — Volf Karol, Baron, Francija. 64 Din sprejeli. Stem je poravnana vsa lanska naročnina i na letos esče ostalo Din 9. Kalendar i veliki M. List si pa tak že dobo. — Križan Marija, Bernienville. Peneze sprejeli, knigo poslali. Na lani i letos je vse plačano. — Vrečić Frančiška Redersching. Letošnjo naročnino i podporo sprejeli. Bog plačaj. — Grah Ilonka, a Aulnois. Za lani vse plačano. Za letos dobili 70 Din. Bog plačaj. — Kovač Deneš, Neradnovci. Ne smo vam stavili Novin, iščete je pri pismonoši. — Kodila Jožef, Ivanovci. Lani ste odpovedali M. liste, zato smo je ne poslali. Zdaj, gda pišete po nje, vam je pošlemo s kalendarom vred. Uprava ne sili nikoga na naročitev, samo prositi, to je najlepši red. — Sambt Štefan, Lukačavci 10. Kalendar bi vam prle poslali, zakaj ste se ne zglasili. Je bilo naznanjeno, naj vsaki pošle notri penezi kriv, i ga dobi. Če se što toga ne držao, je sam če ne dobi kalendara. Ar ste ga plačali pri siriteli, smo vam ga po pošti poslali. Mujdrica Terezija, Francija. Mamo dva naslova, prosimo odgovora, šteri je pravilen. Prvi se glasi: „chez Mrs. Bellet a Valvejols, Cantal.“ Drugi se pa glasi: „chez Mrs. Delhostan a Pachon p. Neussargnes, Cantal.“ Šteri je pravilen. Sprejeli od drugoga naslova 92 Din 80 p. Prosimo odgovor, na koj je vse to poslano. — Ferko Marija, D. Slaveči 10. Smo poslali na to hišno številko vse Novine, štere dobivate že od maja 1., z 15 Din niti lanska naročnina ne poravnana. Esče ednok smo poslali vse številki. Pismonoša pitajte, komi je davao vaš list i nam to javite. — Štemer Adela. St. Jean s. Torbe. Peneze sprejeli, domačim poslali kalendar i veliki M. list, tebi tudi oba i spovedno knjižico, M. List za domače je plačan tudi za letos. Za tebe ostalo esče 27 Din. za letos. Če bi dobila dva kalendara i dva velikiva M. Lista, ednoga iz vsakoga odaj tistomi, ki je nemajo. Cena vsakoga 10 Din i nam te peneze dopošli. — Ščap Ana, Beltinci. Mesarič Ivani davate Novine, z deležom že obračunamo. Mesarič ma notri prek 100 Din.

KMETJE, PAZKA! Zmenjavam vsikdar tikveno, sunčeno i repično seme, lüpano ali celo po najvišjih % za olje. Sagadin Jožef, trgovina, Beltinci.